

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR – CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU MEDICINU
Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine
Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubičeva 9
OIB 60192951611
IBAN HR7423600001101214818, poziv na broj: 268-5
www.hdfm.com

Predsjednik President Doc. dr. sc. Frane Grubišić, dr. med. franegrubisic@gmail.com	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlaric, dr. med. katarina.ks17@gmail.com	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med. tonkovlak@gmail.com	Tajnik Secretary Vedran Brnić, dr. med. brnic.vedran@gmail.com	Rizničar Treasurer Silvija Mahnik, dr. med. silvija.mahnik@gmail.com
--	--	---	--	--

N/p

Prof. dr. Vili Beroš, ministar

Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske

Ksaver 200a, 10000 Zagreb

Predmet: "Nacrt Plana programa mjera zdravstvene zaštite 2023. – 2026." - komentari/ nadopune/ prijedlozi na Nacrt plana za djelatnost fizikalne medicine i rehabilitacije (poglavlje 2.2.7, stranica 260-267), Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu HLZ-a

Poštovani,

dostavljamo Vam primjedbe na "Nacrt Plana programa mjera zdravstvene zaštite 2023. – 2026." - djelatnost fizikalne medicine i rehabilitacije (poglavlje 2.2.7, stranica 260-267) koji se nalazi u e - savjetovanju.

Iste primjedbe i prijedloge dostavljamo u ostavljenom roku putem samog e savjetovanja.

U izradi ovog dokumenta sudjelovali su svi članovi HDFRM-a HLZa, te članovi Upravnog odbora našeg stručnog društva i članovi Radne skupine koja je osnovana sa zadaćom praćenja izrade ovog iznimno važnog dokumenta za zdravstveni sustav.

Temeljne primjedbe naših članova odnose se na predviđeno trajanje pojedinih postupaka za koje mislimo da u interesu kvalitete zdravstvene usluge treba biti produljeno. Predložili smo, kao i pri donošenju ranijeg Plana i programa mjera, neke nove, suvremenije postupke za koje mislimo da trebaju biti u Planu i programu mjera.

Predsjednik President Doc. dr. sc. Frane Grubišić, dr. med. frane.grubisic@gmail.com	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prim. dr. Katarina Šekelj Kauzarić, dr. med. katarina.kal7@gmail.com	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med. tonkovlak@gmail.com	Tajnik Secretary Vedran Brnić, dr. med. bmcic.vedran@gmail.com	Rizničar Treasurer Silvija Mahnik, dr. med. silvija.mahnik@gmail.com
--	--	--	--	--

Podsjećamo i ovom prilikom da naše stručno društvo ustrajno zahtjeva da sve mjere i postupci koje izvršitelji zdravstvene usluge pružaju pacijentima moraju biti sigurni i kvalitetni. Stoga se kompetencije svih pružatelja zdravstvene usluge (izvršitelja i suradnika) moraju jasno definirati isključivo u okviru kompetencija koje se stječu formalnom edukacijom u određenoj profesiji. Vjerujemo da će Ministarstvo uvažiti naše primjedbe te ih uvrstiti u konačni prijedlog Plana i programa mjera zdravstvene zaštite za naredni period.

Ostajemo dostupni za eventualna pojašnjenja

Uz kolegijalan pozdrav

Doc. dr. sc. Frane Grubišić

Predsjednik Hrvatskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu HLZ-a

Zagreb, 10. kolovoza 2023.

Ad 1. Primarna fizijatrijska obrada

1.1. Specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije

- Prvi specijalistički opći pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije 6, 40-60 min
- Prvi kontrolni specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije 6, 30-40 min
- Naredni kontrolni specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije unutar iste godine 5, 20-30 min
- Specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije uz davanje drugog mišljenja o stanju bolesnika 2, 45-75 min
- Konzultacija / pismeni savjet specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije uz korištenje i očitavanje ostalih dijagnostičkih postupaka (laboratorijski nalazi, radiološke pretrage, CT, MR, EMG, EMNG, scintigrafija) 2, 40-60 minuta
- Prvi specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije uz osnovnu ultrazvučnu dijagnostiku 4, 60-75 min

Predsjednik
President
Doc. dr. sc. Frane
Grubišić, dr. med.

Prvi dopredsjednik
1st Vice-president
Prim. dr. Katarina Sekelj
Kauzlarić, dr. med.

Drugi dopredsjednik
2nd Vice-president
Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.

Tajnik
Secretary
Vedran Brnić, dr.
med.

Rizničar
Treasurer
Silvija Mahnik, dr.
med.

frane.grubisic@gmail.com

katarina.ka17@gmail.com

tonkovlak@gmail.com

brnic.vedran@gmail.com

silvija.mahnik@gmail.com

- Kontrolni specijalistički pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije uz osnovnu ultrazvučnu dijagnostiku 4, 45-60 min
- Dijagnostičke i terapijske punkcije koštano-zglobnog sustava uz aplikaciju lijeka 4, 20-30 min
- Prvi specijalistički pregled za osobe s onesposobljenošću (invalidnošću), odnosno potrebama za određenom vrstom ortopedskog pomagala 3, 30-45 minuta
- Propisivanje ortopedskih pomagala 3, 30-45 minuta
- Prvi pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, bolesnika s neuromuskularnim, spinalnim, kranio cerebralnim bolestima, politraumom i amputacijom udova, kardiovaskularnih, respiratornih i onkoloških bolesnika 3, 40-60 min
- Kontrolni pregled specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije bolesnika s neuromuskularnim, spinalnim, kranio cerebralnim bolestima, politraumom i amputacijom udova, kardiovaskularnih, respiratornih i onkoloških bolesnika 3, 30-40 min
- Prvi specijalistički pregled djeteta od strane specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije 3, 60-75 min
- Kontrolni pregled djeteta od strane specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije 3, 45-75 min

Ad 2. Poglavlje: Dijagnostički postupci

2.1 Potpoglavlje – dijagnostičke pretrage elektrofiziološke

1. Predlažemo da se uz sve navedene postupke, u kolonu suradnik upiše i prvostupnica/prvostupnik sestrinstva
2. Predloženi vremenski normativi:
 - 2.1. Standardna elektromiografija (EMG) gornjih ili donjih udova, 30-45 min
 - 2.2. Standardna elektromiografija (EMG) gornjih i donjih udova, 45-75 min
 - 2.3. Elektroneurografija (ENG) jednog perifernog živca, 15-20 min
 - 2.4. Polisegmentna analiza brzine provođenja pojedinog živca, 20-30 min
 - 2.5. Refleksološka analiza 20 min
 - 2.6. Elektrokineziološka dijagnostika /EK/ 2, 60-75 min

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR – CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU MEDICINU
Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine
Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubićeva 9
OIB 60192951611
IBAN HR7423600001101214818, poziv na broj: 268-5
www.hdfrm.com

Predsjednik President Doc. dr. sc. Frane Grubišić, dr. med.	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prim. dr. Katarina Sekelj Kauzlarid, dr. med.	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.	Tajnik Secretary Vedran Brnić, dr. med.	Rizničar Treasurer Silvija Mahnik, dr. med.
frane.grubisic@gmail.com	katarina.ks17@gmail.com	tonkovlak@gmail.com	brnic.vedran@gmail.com	silvija.mahnik@gmail.com

2.2 Potpoglavlje – dijagnostičke pretrage ultrazvučne

Predlaže se produžetak vremenskog okvira provođenja svake pojedinačne pretrage kako slijedi:

- Ultrazvučna dijagnostika lokomotornog sustava, jedan segment, 30-40 min
- Transkranijaska doplerska kompjutorizirana analiza vertebrobazilarnog slijeva (TCD VB), 20-30 min
- Transkranijaski doplerski ultrazvuk pojedine krvne žile Willisovog kruga, 20-30 min
- Obojeni doplerski ultrazvuk karotidnih i vertebralnih arterija (CDFI), 20-30 min
- Doppler -ultrazvuk arterija donjih ili gornjih udova, 45-60 min
- Doppler -ultrazvuk vena donjih ili gornjih udova, 45-60 min
- Doppler -ultrazvuk arterija donjih ili gornjih udova s mjerenjem segmentnih tlakova, 45-60 min
- Dijagnostički ultrazvuk lokomotornog aparata s osnaženim Dopplerom (power Doppler), 30-45 min

2.3 Potpoglavlje – dijagnostičke pretrage: Biomehanička analiza

Predlaže se produžetak vremenskog okvira provođenja svake pojedinačne pretrage kako slijedi:

- Izokinetički test, 30-45 min
- Stabilometrijski test na platformi, 30-45 minuta
- Dinamički test na platformi, 30-45 minuta
- Test raspodjele težine na platformi, 30-45 minuta,
- Urodinamika, 20-30 minuta

Ad 3. Poglavlje – Terapijski postupci

Predlaže se produžetak vremenskog okvira provođenja svakog pojedinačnog postupka kako slijedi:

Edukacija bolesnika i obitelji, 15-20 minuta

Manipulacija kralješnice. Metoda oslobađanja blokiranog gibljivog segmenta cervikalne ili torakalne ili lumbalne kralješnice; imobilizacija i potpora, 20-30 min

Trakcije (intermitentna, konstantna). Terapijska tehnika, s kojom izvodimo zatezanje na zglobne strukture. Drugi mehanički postupci, 15-20 minuta

Jednokratna aplikacija akupunkturne terapije ili laser -akupunkture s helijskim laserom. Uključuje i orijentacijski razgovor (pregled), 30-45 min

Predsjednik
President
Doc. dr. sc. Frane
Grubišić, dr. med.

Prvi dopredsjednik
1st Vice-president
Prim. dr. Katarina Sekelj
Kauzarić, dr. med.

Drugi dopredsjednik
2nd Vice-president
Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.

Tajnik
Secretary
Vedran Brnić, dr.
med.

Rizničar
Treasurer
Silvija Mahnik, dr.
med.

frane.grubisic@gmail.com

katarina.kal7@gmail.com

tonkovlak@gmail.com

brnic.vedran@gmail.com

silvija.mahnik@gmail.com

Injekcija u područje zglobnih nastavaka kralješnice, 30-45 min

Lokalna infiltracija lijeka u zglob, 10-15 min

Punkcija zgloba, 10-15 min

Infiltracija lijeka na hvatište tetiva 3, 10-15 min

Infiltracija lijeka u burzu 3, 10-15 min

Infiltracija lijeka tetivne ovojnice bilo kojeg segmenta 3, 10-15 min

Ad 4. Poglavlje – Dijagnostika

4.1. Primarna fizijatrijska obrada – korekcija naziva određenih specifičnih upitnika, prijedlog produženja vremenskog okvira

Prvi pregled: klinički pregled liječnika specijaliste fizikalne medicine i rehabilitacije, djeteta i odraslog (anamneza, opći, fizijatrijski status, orijentacijski neurološki status, funkcionalna mjerenja mišićno-koštano-zglobnog sustava (antropometrijska, goniometrija, MMT), ocjena funkcionalnog stanja bolesnika; uporaba generičkih i specifičnih testova i upitnika (Barthelov index, FIM, Mini Best Test, WOMAC, HAQ, BASFI, SF-36, Glasgow coma scale, Mini mental status, kognitivna skala Rancho Los Amigos, Berg balance scale, AIS (ASIA Impairment Scale), SCIM III, CHART, WISCI II, Ashworth scale, Timed up and go test, funkcionalna evaluacija lokomotornog sustava, mišljenje o sposobnosti, samostalnosti i potrebi za tuđom pomoći); propisivanje ortopedskih pomagala. Prvi pregled uključuje i mišljenje za medicinsku stacionarnu rehabilitaciju i medicinsku rehabilitaciju u kući; bolesnici s degenerativnim, upalnim i metaboličkim bolestima zglobova i kralješnice, s neurološkim bolestima i stanjima, ozljedama kralješnične moždine, kraniocerebralnim ozljedama, bolesnici s amputacijom udova, politraumatizirani bolesnici, i postoperativna rehabilitacija, kardiovaskularni i onkološki bolesnici, 5, 75-90 minuta

Predsjednik President Doc. dr. sc. Frane Grubišić, dr. med.	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prim. dr. Katarina Sekelj Kauzarić, dr. med.	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.	Tajnik Secretary Vedran Brnić, dr. med.	Rizničar Treasurer Silvija Mahnik, dr. med.
frane.grubisic@gmail.com	katarina.ks17@gmail.com	tonkovlak@gmail.com	brnic.vedran@gmail.com	silvija.mahnik@gmail.com

Prvi pregled: heteroanamneza, anamneza, inspekcija, palpacija, fizijatrijski status i orijetacijski neurološki status s ocjenom stupnja neurorazvoja, kvalitativna analiza općih pokreta po Prechtlu, Hadders -Algri, Bobath -test, testiranje po Vojti, GMFM, MACS; pregled za djecu s upalnim bolestima kostiju, zglobova, mišića i vezivnog tkiva, djecu s čimbenicima rizika, djecu s prirođenim anomalijama, metaboličkim i genetskim bolestima, traumom i neuromišićnim bolestima 5, 60-75 min

Kontrolni pregled; uključuje orijetacijski opći pregled i ciljani pregled liječenog zgloba ili regije, kontrolna funkcionalna mjerenja lokomotornog sustava, praćenje ishoda terapije, procjena stupnja i kvalitete neurorazvoja; pregled za djecu s upalnim bolestima kostiju, zglobova, mišića i vezivnog tkiva, djecu s čimbenicima rizika, djecu s prirođenim anomalijama, metaboličkim i genetskim bolestima, traumom i neuromišićnim bolestima 5, 30-45 min

4.2. Dijagnostika bolesti koje kao jedan od simptoma imaju i promjene na lokomotornom sustavu

- Elektrodijagnostika: elektrofiziološka ispitivanja (EMNG, EK i dr.), urodinamika, stabilometrija, izokinetička dinamometrija. 2, 45-60 min
- UZV dijagnostika lokomotornog sustava (pregled jednog velikog zgloba, pregled više malih zglobova šaka i stopala, pregled mišića, tetiva, ligamenata) (PD) 4, 30-40 min
- Biomehanička analiza i vrednovanje liječenja sustava za kretanje, podobarografija 2, 45-60 minuta

Ad 5. Poglavlje – Skeletnomuskularne funkcije

Za slijedeće postupke - Testiranje hoda/Utvrđivanje funkcionalne sposobnosti hodanja pod različitim uvjetima, Analiza hoda/ Utvrđivanje patološkog hoda i odstupanja od uzoraka normalnog hoda, Miotest/Klinička instrumentalna metoda pretrage za utvrđivanje sposobnosti nošenja bioelektrične ručne proteze, Dinamometrija ili test mjerenja snage jednoga segmenta (do 3 segmenta) – predlažemo da trajanje svake bude 15-25 minuta.

Ad 6. Poglavlje – Elektroterapijski postupci

Uz postupke radiofrekvencijskog dubinskog zagrijavanja i funkcionalna magnetna stimulacija (FMS), predlažemo da se, u stupac Izvšitelj, uključi specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije.

Predsjednik President Doc. dr. sc. Frane Grubišić, dr. med.	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prim. dr. Katarina Sekelj Kaurliarić, dr. med.	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.	Tajnik Secretary Vedran Brnić, dr. med.	Rizničar Treasurer Silvija Mahnik, dr. med.
franegrubisic@gmail.com	katarina.ks17@gmail.com	tonkovlak@gmail.com	brnic.vedran@gmail.com	silvija.mahnik@gmail.com

Ad 7. Poglavlje - Reedukacija neuromuskularnog sustava

Umjesto termina fizioterapeutska metoda proprioceptivne živčano-mišićne facilitacije, staviti fizikalno-terapijska metoda.....

Ad 8. Poglavlje - Fizikalna terapija drugih organa.

Uz slijedeće postupke: Limfna drenaža jednog ekstremiteta (kao posljedica akutnog limfedema, postoperativno, postradijacijski itd), respiracijski trening, kardiovaskularni trening, fizioterapija za smanjivanje edema, predlažemo da se u stupac Izvršitelj uključi specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju. Smatramo da bi se kao izvršitelj trebao uključiti specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije i postupke vezane uz rehabilitaciju nakon duboke venske tromboze i rehabilitacija ambulantnih koronarnih bolesnika bez monitorske kontrole

Ad 9. Rehabilitacija bolesnika s upalnim reumatskim bolestima - stacionarna rehabilitacija (RA, AS i sl.), vremenski normativ za izvršitelja 60-75 minuta, za suradnika 75-120 minuta, jedanput godišnje po 21 dana

Nadalje, preporučujemo da se uvedu i slijedeći terapijski postupci:

1. Primjena plazme bogate proteinima (PRP) – 2x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju, suradnik-prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 20-30 minuta; cilj: smanjenje boli i upale,
2. „Dry needling“ – 3x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju, suradnik-prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 30-40 minuta, cilj: smanjenje boli
3. Perkutana lavaža kalcifikata iz tetiva - 1x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju, suradnik-prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 40-50 minuta
4. Akupunktura – 3x na godišnjoj razini, provodi je specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju, suradnik-prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 20-40 minuta
5. Superinduktivno magnetsko polje – 3x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije, suradnik-prvostupnik fizioterapije, trajanje postupka 10-15 minuta
6. Tekar – 3x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije, suradnik-prvostupnik fizioterapije, trajanje postupka 10-15 minuta

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR – CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU MEDICINU
Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine
Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubićeva 9
OIB 60192951611
IBAN HR7423600001101214818, poziv na broj: 268-5
www.hdfrm.com

Predsjednik

President

Doc. dr. sc. Frane
Grubišić, dr. med.

frane.grubisic@gmail.com

Prvi dopredsjednik

1st Vice-president

Prim. dr. Katarina Sekelj
Kauzlarić, dr. med.

katarina.kal7@gmail.com

Drugi dopredsjednik

2nd Vice-president

Prof. dr. sc. Tonko Vlak, dr. med.

tonkovlak@gmail.com

Tajnik

Secretary

Vedran Brnić, dr.
med.

brnic.vedran@gmail.com

Rizničar

Treasurer

Silvija Mahnik, dr.
med.

silvija.mahnik@gmail.com

7. Respiratorna rehabilitacija – 2x na godišnjoj razini, provodi specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije, suradnik-prvostupnik fizioterapije ili prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 30-40 minuta, cilj je poboljšanje funkcije respiratornog kapaciteta, poboljšanje kvalitet života
8. Aplikacija botulinum toksina pod kontrolom UZV/EMNG-a – 3x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije uz dodatnu edukaciju, suradnik-prvostupnica sestrinstva, trajanje postupka 90 minuta
10. Liječenje boli – predležamo da se u liječenju boli uključi i specijalist fizikalne medicine (sada je samo navedeno pod spec. reumatologije i anesteziologije) uz specifikaciju određenih postupaka i vremenski okvir:
 - Dijagnostika kronične boli: 30 minuta
 - Liječenje boli: 15-30 min
 - Prvi pregled – neurološka evaluacija boli: 45min
 - Kontrolni pregled - 30-45 min
 - Neurofiziološka terapija boli: 30-45 min

Predležamo i uvođenje dodatnog dijagnostičkog postupka:

6MWT – provođenje i interpretacija; 3x na godišnjoj razini, provodi ga specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije, suradnik-prvostupnik fizioterapije, trajanje postupka 20-30 minuta